Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 708/2007 inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur"

COM(2009) 541 final — 2009/0153 (CNS)

(2010/C 354/21)

Rapporteur: **de heer SALVATORE**

De Raad heeft op 11 november 2009, overeenkomstig art. 37 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en het Europees Parlement heeft op 5 maart 2010, overeenkomstig art. 43(2) van het VWEU, besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 708/2007 inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur

COM(2009) 541 final — 2009/0153 (CNS).

De gespecialiseerde afdeling Landbouw, plattelandsontwikkeling, milieu, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 25 februari 2010 goedgekeurd.

Het Comité heeft tijdens zijn op 17 en 18 maart 2010 gehouden 461e zitting (vergadering van 17 maart 2010) het volgende advies uitgebracht, dat met 130 stemmen vóór en zonder stemmen tegen, bij 3 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. **Conclusies en aanbevelingen**

1.1 Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) stemt in met de wijzigingen die worden aangebracht in Verordening (EG) nr. 708/2007 inzake het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in de aquacultuur, ten gevolge van de nieuwe wetenschappelijke inzichten, met inbegrip van de resultaten het IMPASSE-project, een gecoördineerde actie van het zesde kaderprogramma.

1.2 Het staat achter de tweeledige doelstelling die wordt nagestreefd: het risico dat samenhangt met het kweken van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten zo veel mogelijk beperken, en de operatoren van de sector ontlasten van vermoeiende administratieve formaliteiten. De bureaucratische rompslomp bestaat uit het moeten aanvragen van nationale vergunningen voor aquacultuurvoorzieningen waar uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten worden gekweekt.

1.3 Het garanderen van de biologische veiligheid van de voorzieningen staat voorop. Hiervoor zijn passende maatregelen nodig a) tijdens het vervoer, b) door duidelijk omschreven protocollen toe te passen in de ontvangende voorziening, en c) onder naleving van adequate procedures tot het moment waarop de visproducten in de consumptieketen worden gebracht.

1.4 De nieuwe definitie van gesloten aquacultuurvoorzieningen is goed uitgewerkt, en lijkt goed aan te sluiten op de resultaten van het IMPASSE-project. Wel zou het uiterst technische taalgebruik soms tot verkeerde interpretaties kunnen leiden. Om mogelijke ambiguïteiten bij de toepassing te voorkomen, zou in de nieuwe verordening duidelijk moeten worden vermeld dat aquacultuurvoorzieningen als gesloten worden beschouwd wanneer zij op het vasteland zijn gelegen.

1.5 In de nieuwe verordening wordt bovendien bepaald dat de gesloten aquacultuurvoorzieningen moeten zien te voorkomen dat gekweekte allochtone soorten of biologisch materiaal als gevolg van overstromingen ontsnappen naar open water. Voor dat doel moet een veiligheidslimiet worden vastgesteld voor de afstand van deze voorzieningen tot het open water, afhankelijk van de soort, ligging en vorm van de voorziening.

1.6 Aangezien water niet de enige mogelijkheid tot ontsnapping is, moeten de gesloten aquacultuurvoorzieningen met alle mogelijke systemen worden beschermd tegen roofdieren die de gekweekte soorten in de natuur kunnen doen terechtkomen.

1.7 Ten slotte is het EESC het eens met de stelling dat verplaatsingen van een gesloten aquacultuurvoorziening naar een open aquacultuurvoorziening niet als routinematige verplaatsingen mogen worden beschouwd. Verder zou hier nog een vermelding aan moeten worden toegevoegd dat indien de productiecyclus dit toelaat, het beheer en de administratie van gesloten aquacultuurvoorzieningen moeten worden gescheiden van die van viskwekerijen met open systemen, om het eventuele gevaar van contaminatie van aquatische ecosystemen zo klein mogelijk te houden.

2. **Inleiding**

2.1 Nu er een groeiende vraag is naar proteïnen uit visproducten, en een afname van de visserij als gevolg van de overbevissing van zeeën en binnenwateren, kan de aquacultuur een positieve bijdrage leveren om aan de groeiende vraag naar dit soort levensmiddelen te voldoen. De afgelopen 30 jaar is de productie van aquacultuurproducten wereldwijd met 11 % per jaar gestegen [Naylor & M. Burke, 2005 ([1])].

2.2 Met het invoeren en kweken van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in Europa zijn enorme economische en commerciële belangen gemoeid, die echter moeten worden verzoend met de bescherming van de ecosystemen, die mogelijk kunnen worden verzwakt door een niet-correcte uitoefening van dit soort activiteiten.

2.3 De introductie van uitheemse soorten is immers een van de belangrijkste door de mens veroorzaakte verstoringen van het aquatische ecosysteem, en is na vernietiging van de natuurlijke habitats de tweede oorzaak van het verlies aan biodiversiteit in de wereld. In alle ecosystemen is er een delicaat evenwicht, dat het resultaat is van een geleidelijke evolutie. Dankzij dit evenwicht staat ieder organisme in wisselwerking met zijn eigen omgeving, en gaat het een reeks betrekkingen aan met de ruimte om hem heen en de andere organismen die zich daarin bevinden. In deze situatie speelt ieder organisme een heel precieze rol en neemt het een welbepaalde ecologische niche in. Ook de klimaatverandering heeft gevolgen voor de migratie van vissoorten naar verschillende aquatische milieus.

2.4 Wanneer een uitheemse soort deel gaat uitmaken van een nieuwe gemeenschap, gaat het een wisselwerking aan met de reeds aanwezige soorten, waardoor het bestaande evenwicht op onvoorspelbare wijze kan worden verstoord. De nieuwe bewoners kunnen op inheemse soorten gaan jagen of met hen de strijd aangaan om voedsel of ruimte, zij kunnen nieuwe parasieten en andere ziekteverwekkers meebrengen uit hun landen van oorsprong, of zich vermengen met inheemse soorten.

2.5 Daarom is het zaak dat de belangrijkste kenmerken van gesloten aquacultuurvoorzieningen worden vastgelegd: het bestaan van een fysieke barrière tussen wilde en gekweekte organismen, de behandeling van vaste afvalstoffen, de adequate verwijdering van dode organismen en de monitoring en behandeling van binnenkomend en buitengaand water.

3. **Algemene opmerkingen**

3.1 Het ontsnappingsgevaar van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten uit aquacultuurvoorzieningen neemt geleidelijk toe naarmate de controle afneemt. In gesloten systemen, waar de aquacultuur binnen veilige structuren blijft en wordt beschermd door fysieke en chemische barrières, is het gevaar van ontsnapping zeer laag, terwijl extensieve open systemen de minste bescherming bieden, en soms onbewust de verspreiding van geïmporteerde soorten in het natuurlijk milieu bevorderen.

3.2 Geschat wordt dat 20 % van de niet-inheemse soorten wordt gekweekt in open systemen, en minder dan 10 % in intensieve gesloten systemen, maar in sommige gevallen (zoals tweekleppige weekdieren) worden de levende dieren tijdelijk over lange afstanden verplaatst voor de depuratiefase in zowel gesloten als open voorzieningen, met verdere risico's op verspreiding (IMPASSE) ([2]).

3.3 De bestaande gesloten systemen gebruiken verschillende technologieën voor het zuiveren van binnenkomend en buitengaand water, maar zij zijn allemaal gebaseerd op een fysieke scheiding tussen de gekweekte vis en de aquatische ecosystemen. De snelle ontwikkeling van kweektechnieken en de evolutie van de verschillende aquacultuursystemen hebben de Raad ertoe aangezet onderhavige verordening uit te brengen.

3.4 Bij Verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad is een kader tot stand gebracht voor de praktijken in de aquacultuur met betrekking tot uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten om de mogelijke impact van deze soorten op de aquatische habitats te evalueren en tot een minimum te beperken. De verordening verplicht de lidstaten tot het opzetten van een vergunningssysteem.

3.5 Deze vergunningen worden niet gevraagd wanneer de gesloten aquacultuurvoorzieningen de biologische veiligheid garanderen. Om de risico's terug te dringen zijn passende maatregelen nodig tijdens het vervoer, toepassing van duidelijk omschreven protocollen in de ontvangende voorziening, en de naleving van adequate procedures tot het moment waarop de visproducten in de consumptieketen worden gebracht.

3.6 Hoewel de nieuwe definitie van gesloten aquacultuurvoorzieningen voldoende rekening houdt met de resultaten van het IMPASSE-project, zou deze wel moeten worden aangevuld met een duidelijke vermelding dat aquacultuurvoorzieningen als gesloten worden beschouwd wanneer zij op het vasteland zijn gelegen.

3.7 Het EESC staat geheel achter de doelstelling van de nieuwe verordening, namelijk voorkomen dat vaste afvalstoffen, gekweekte soorten of delen daarvan in het open water terechtkomen. Maar gelet op de snelle technologische evolutie op het gebied van filtering en zuivering van afvalwater, en altijd met het oog op de biologische veiligheid, dient er rekening mee te worden gehouden dat er diverse systemen voorhanden zijn: fysieke, chemische en biologische systemen, of een combinatie daarvan.

([1]) Naylor, R. & M. Burke (2005). Aquaculture and Ocean Resources:Raising Tigers of the Sea. *Annual Review of Environment and Resources*. 30:185-218.

([2]) IMPASSE project No 44142. D1.3. Deliverable 3.1. Review of risk assessment protocols associated with aquaculture, including the environmental, disease, genetic and economic issues of operations concerned with the introduction and translocation of species. (Gordon H. Copp, Esther Areikin, Abdellah Benabdelmouna, J. Robert Britton, Ian G. Cowx, Stephan Gollasch, Rodolphe E. Gozlan, Glyn Jones, Sylvie Lapègue, Paul J. Midtlyng, L. Miossec, Andy D. Nunn, Anna Occhipinti Ambrogi, S. Olenin, Edmund Peeler, Ian C. Russell, Dario Savini). - 2008 – (page 14).

4. **Bijzondere opmerkingen**

4.1 Om ieder gevaar van contaminatie van aquatische ecosystemen te voorkomen, moeten adequate monitorings- en controlemechanismen worden vastgesteld voor de introductie en translocatie van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende aquatische soorten. Dit is uitsluitend mogelijk dankzij de opstelling, goedkeuring en tenuitvoerlegging van adequate internationale gedragscodes en procedures.

4.2 Aangezien water niet de enige mogelijkheid tot ontsnapping is, moeten de gesloten aquacultuurvoorzieningen met alle mogelijke systemen worden beschermd tegen roofdieren – met name vogels – die de gekweekte soorten in de natuur kunnen doen terechtkomen.

4.3 Verder is het wenselijk dat het beheer en de administratie van gesloten aquacultuurvoorzieningen worden gescheiden van die van viskwekerijen met open systemen, om het eventuele gevaar van contaminatie van aquatische ecosystemen zo klein mogelijk te houden.

4.4 Het EESC vindt het een goede zaak dat de lidstaten worden belast met de taak om de op internet gepubliceerde lijst van op hun grondgebied gelegen aquacultuurvoorzieningen geregeld bij te werken, om zowel de marktdeelnemers als de lokale belanghebbenden bewuster te maken van een correct beheer van de kwekerijen.

Brussel, 17 maart 2010.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Mario SEPI